

		և այլ հարցերի վերաբերյալ որոշ պարզաբանումները, ուստի նախարարությունը 17.03.2018թ. N1/22.2/10758 գրությամբ մեկ անգամ ևս խնդրանքով դիմել է Կոմիտեին համապատասխան պարզաբանումներ ստանալու խնդրանքով /առդիր՝ Յթերթ/։ Սակայն մինչ օրս պատասխան գրություն չի ստացվել։ Այսպիսով. Ըստ ներկայացված պարզաբանումների Հարկային օրենսգրքով «բնօգտագործման վճարի օբյեկտ է համարվում բուսական աշխարհի պետական սեփականություն համարվող օբյեկտների օգտագործումը և բնօգտագործման վճարի հաշվարկման և վճարման պարտավորություն չի առաջանում եթե բուսական աշխարհի օբյեկտ հանդիսացող կենսապաշարներն աճում են ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց կողմից վարձակալված (բացառությամբ պետական անտառային հողերի) կամ սեփականության իրավունքով նրանց պատկանող հողերում, ինչպես նաև բուսական աշխարհի պետական սեփականություն համարվող օբյեկտներն օգտագործողից ձեռքբերողների մոտ, քանի որ վճար վճարող համարվում է օգտագործողը»։ Սակայն հաշվեքննության առաջադրանք իրականացնող մասնագետներն ուսումնասիրելով վերոնշյալ փաստաթղթերը, ինչպես նաև Գործակալության բուսական ռեսուրսների կառավարման բաժնի կողմից սահմանված կարգով տրամադրված բուսական աշխարհի օբյեկտների օգտագործման, բույսերի արտահանման և ներմուծման լիցենզիաներ, թույլտվություններ ստանալու հայտերին կից ներկայացված փաստաթղթերը, բանավոր քննարկումների ընթացքում եզրահանգել են, որ անհրաժեշտ է հայտատուներից գանձել բնօգտագործման վճարներ օգտագործման բոլոր դեպքերում, • մասնավոր սեփականություն հանդիսացող հողերից, • համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողերից, • պետական սեփականություն հանդիսացող, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց կողմից վարձակալության կամ այլ իրավունքով օգտագործվող հողերից, հաշվի չառնելով պետական եկամուտների կոմիտեի վերոնշյալ պարզաբանումները։ Արձանագրության 2.2 մասի 1-ի կետի 2-րդ պարբերության մեջ նշված է, որ՝ «արտահանող կազմակերպությունները բնօգտագործման վճարներից խուսափելու նպատակով տարբեր համայնքների ղեկավարներից և հողի սեփականատերերից Գործակալություն են ներկայացրել տեղեկանքներ և գնման ակտեր մատուտակի արմատների ձեռքբերման վերաբերյալ, որոնք կազմված են եղել թերի, խեղաթյուրված տվյալներով»։ Գործակալությունը արտահանման/ներմուծման լիցենզիաներ, թույլտվություններ ձևակերպում է առաջնորդվելով վերը նշված և հաշվեքննությունն իրականացնողներին տրամադրված իրավական ակտերում սահմանված հիմքերով։ Իսկ ինչ վերաբերվում է Արձանագրության մեջ նշված՝
--	--	--

		համայնքներ այցելության ընթացքում հաշվեքննությունն իրականացնողների կողմից վերակատարման արդյունքում արձանագրված փաստերին, ապա Գործակալությունը որևէ լիազորություն չունի ստուգելու դրանցում արձանագրված փաստերը, մասնավորապես . ա) ենթակետում նշված՝ 2017թ. և 2018թ. (9-ը ամիսների ընթացքում) երեք՝ «Շիրին», «Բարան գրուպ», «Ժիրանա» ընկերություններին փաստացի տրամադրված 219 տոննա մատուտակի արմատների արտահանման լիցենզիայի (այլ ոչ թե 240 տոննա, ինչպես նշված է Արձանագրության մեջ առաջադրանքն իրականացնողների կողմից) փաթեթում ներառված Ջրառատ համայնքի ղեկավար Ս.Գ.-ի 11.12.2017 N532 տեղեկանքում արձանագրված նույն համայնքի բնակիչ Հ.Մ.-ի ունեցած 20 հա անհատույց օգտագործման պատկանող հողատարածք ունենալու և Արձանագրության մեջ նշված Հ.Մ.-ի Ջրառատ համայնքում սեփականության կամ վարձակալության իրավունքով որևէ հողատարածք չունենալու փաստը, ինչպես նաև հաշվեքննող խմբին իր ստորագրությունը գնման ակտերում և պայմանագրում կեղծ լինելու վերաբերյալ հայտարարությունը ստուգելու մասով Գործակալությունը նման իրավասություն չունի, փոխարենը Գործակալությունն ունի լիազորություն պահանջելու արտահանվող վայրի բույսի ձեռքբերումը հաստատող փաստաթուղթ (հավաք, մթերում, գնում և այլն): գ) «Բարան գրուպ» ՍՊԸ-ի փաթեթում ներառված Ջրառատ համայնքի ղեկավարի կողմից տրված տեղեկանքը, նրա իսկ բանավոր հայտարարության համաձայն Նախարարություն ներկայացնելու նպատակով չտրամադրելու վերաբերյալ ստուգելու մասով նույնպես Գործակալությունը լիազորություն չունի: դ) «Եղեգնուտի» համայնքապետի կողմից իր իսկ տված տեղեկանքում նշված 21 տոննա մատուտակի արմատ հավաքելու վերաբերյալ տեղեկատվությունը նշելու վերաբերյալ համայնքի ղեկավարի իրավասություն չունենալու հանգամանքը, Գործակալության լիազորություններից դուրս է, սակայն Արձանագրության մեջ նշվում է, որ «համայնքապետը նման իրավասություն չունի, իսկ Գործակալությունն անտեսել է այդ փաստը»: Ստացվում է համայնքի ղեկավարի լիազորությունները վերազանցելը ստուգելը նույնպես Գործակալության լիազորությունն է: ե) Մրգաստան համայնքի ղեկավարի տեղեկանքում նշվում է, որ իր՝ համայնքի ղեկավարի համաձայնությամբ համայնքային սեփականության հողամասից հավաքվել է 60 տոննա մատուտակի արմատներ, սակայն համայնքի ղեկավարը հաշվեքննողներին պարզաբանել է, որ իր կողմից տրված տեղեկանքը տրվել է մինչև հավաքելը և 60 տոննա մատուտակ չի հավաքվել: Գործակալությունը այս փաստը ստուգելու լիազորություն այս դեպքում նույնպես չունի, փոխարենը Գործակալությունն ունի լիազորություն պահանջելու արտահանվող վայրի բույսի
--	--	---

	ձեռքբերումը հաստատող փաստաթուղթ (հավաք, մթերում, գնում և այլն): զ) Նորամարգ համայնքի ղեկավարը «Ստանդարտ Էկսպո» կազմակերպության փաթեթում ներառելու նպատակով տրամադրել է տեղեկանք այն մասին, որ Հ.Ղ.-ն Նորամարգ համայնքում վարձակալում է 38 հա հողատարածք, որտեղ աճում է մատուտակ: Հաշվեքննությամբ պարզվել է, որ նախկին համայնքապետն է տվել այդ տեղեկանքը, իսկ Հ.Ղ.-ն հաստատել է, որ պայմանագիր և գնման ակտ չի ստորագրել, սակայն դրանք բոլորը առկա են Գործակալությանը ներկայացված փաթեթում: Գործակալությունը այս փաստերը ստուգելու լիազորությունն ունի և ի վերջո սրանք համայնքի ղեկավարի խնդիրներն են: է) Նույն Նորամարգ համայնքի ղեկավարը մեկ այլ «Մ-Գրուպ» կազմակերպությանը տրվել է տեղեկանք, ըստ որի Դ.Ղ.-ն համայնքում ունի 70 հա վարձակալած հող, սակայն հաշվեքննությամբ պարզվել է, որ հողատարածքը կազմում է ընդամենը 5 հա: Փաթեթում առկա Նորամարգ համայնքի ղեկավարի տեղեկանքում նշված է, որ մատուտակի արմատներն հավաքվել են Դ.Ղ.-ի կողմից 5 հա վարձակալած և 65 հա ենթավարձակալած հողատարածքից, մինչդեռ արձանագրության մեջ նշվում է, որ «համայնքապետի և Դ.Ղ.-ի կողմից ներկայացվել է պարզաբանում, ըստ որի Նորամարգ համայնքում վերջինս ունի ընդամենը 5 հա վարձակալած տարածք, հետևաբար 350 տոննա արմատներ 5 հա հողատարածքից հավաքելը ոչ իրատեսական է»: Գործակալությունը հիմք է ընդունել օրենսդրությամբ պահանջված՝ ապրանքի ձեռքբերման վերաբերյալ համայնքապետի տեղեկանքը 70 հա տարածքի վարձակալման մասին, իսկ այդ տարածքի 5 հա լինելու վերաբերյալ փաստն արձանագրվել է միայն հաշվեքննությունն իրականացնողների կողմից տեղում՝ Նորամարգ համայնքի ղեկավարի և վարձակալի հետ հանդիպման ընթացքում: «Մ-Գրուպ» ՍՊԸ-ն արտահանման փաթեթը ներկայացրել է 2016 թվականին, սակայն հաշվեքննության արձանագրության մեջ այն ներառվել է, հաշվի չառնելով հաշվեքննության իրականացման նշված 2017թ. և 2018 թվականի 9-ը ամիսների ընթացքում ժամանակահատվածը: Գործակալությունն այս փաստը ստուգելու իրավասությունն ունի և: թ) «Լիքորիս» ՍՊ ընկերությունը մատուտակ բույսի արմատներ արտահանելու համար լիցենզիա տրամադրելու խնդրանքով, որպես արտահանվող վայրի բույսի ձեռքբերումը հաստատող փաստաթուղթ ներկայացրել է Բերքանուշ համայնքի ղեկավարի կողմից տրված տեղեկանքն առ այն, որ Բերքանուշ համայնքի բնակչուհի Ա.Հ.-ն, Բերքանուշ համայնքում ունի 9,0 հա վարձակալած հողատարածք, որտեղից հավաքվում է մատուտակի արմատներ: Սակայն հաշվեքննության շրջանակներում պարզվել է, որ նա
--	--

		համայնքապետի կինն է, և ներկայացված պարզաբանման համաձայն իր կնոջ Ա.Հ.-ի կողմից վարձակալած տարածքից հավաքված մատուտակի վերաբերյալ համայնքապետն ու իր կինը տեղյակ չեն և գումար չեն ստացել: Գործակալությունը այս փաստը ստուգելու լիազորություն նույնպես չունի: Ներկայումս «Լիքորիս» ՍՊ ընկերությունը կրկին դիմել է Նախարարությանը Վրաստան մատուտակ բույսի արմատներ արտահանելու համար լիցենզիա տրամադրելու խնդրանքով, փաթեթում որպես ձեռք բերման իրավունքը հաստատող փաստաթուղթ ներառելով Բերքանուշ համայնքի ղեկավարի կողմից տրված վերոնշյալ տեղեկանքը, առք ու վաճառքի պայմանագիրը, գնման ակտերը, համայնքապետի կնոջ՝ Ա.Հ.-ի անձնագրի պատճեն: Պարզաբանման խնդրանքով համայնքի ղեկավարին ուղարկվել է N4/22.2/4007-19 2019-01-10 ելից գրությունը /առդիր՝ 1թերթ/: Հարկ է նշել, որ 2017-2018թթ. Գործակալությունը լիցենզիաների/թույլտվությունների (58 հատ) ձևակերպման գործընթացի իրականացման ընթացքում օրենսդրական հիմքերի հղմամբ մերժումների քանակը կազմել է՝ 27հատ: Այսպիսով. ընտրանքային կարգով համայնքներ կատարած այցելությունների ընթացքում հաշվեքննությունն իրականացնողների կողմից արձանագրված՝ «բնօգտագործման վճարներից խուսափելու նպատակով թերի, խեղաթյուրված տվյալներով» համայնքների ղեկավարների կողմից կազմված մատուտակի արմատների ձեռքբերման վերաբերյալ տրված տեղեկանքներն ու գնման ակտերը «անտեսելու, լրացուցիչ ուսումնասիրություններ չնախաձեռնելու» վերաբերյալ Գործակալությունը լիազորություններ/իրավասություններ չունի: <u>Իսկ համայնքների ղեկավարների տեղեկանքներում նշված չափաքանակների վերաբերյալ տեղեկացնում եմ, որ</u> ՀՀ ԳԱԱ Ա. Թախտաջանյանի անվան բուսաբանության ինստիտուտին արված բանավոր հարցման արդյունքում էլ. փոստով ներկայացված տեղեկատվության համաձայն համայնքների ղեկավարների տրված տեղեկանքներում առկա հա/տոննա չափաքանակներն իրատեսական են (առդիր՝ 1թերթ): Այս գրությունը նույնպես տրամադրվել է հաշվեքննություն իրականացնողներին: Հայտնում եմ նաև, որ Գործակալության պետը 2017 թվականի մայիսի 6-ի 22-Ն/94 զեկուցագրով դիմել է նաև ՀՀ ԲՆԱ ղեկավարին ՀՀ ԲՆ համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցներին Արմավիրի մարզում ուսումնասիրություններ և վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով հանձնարարական տալու խնդրանքով՝ հիմք ընդունելով Իրանի Իսլամական Հանրապետություն 20 500, 18 500, 21 000 և 60 000կգ խմբաքանակներով մատուտակ տեսակի բույսի արմատներ արտահանելու համար Բնապահպանության նախարարության կողմից լիցենզիա
--	--	--

		տրամադրելու վերաբերյալ ՀՀ Արմավիրի մարզի Գայ գյուղի բնակիչ ա/ծ Ն.Դ.-ն հայտը: Կենսառեսուրսների պահպանության և կայուն օգտագործման ապահովման նպատակով անհրաժեշտություն էր առաջացել ուսումնասիրելու և տեղում համադրելու՝ Արմավիրի մարզի համապատասխան (հայտին կից պահանջվող փաստաթղթերում նշված) համայնքների տարածքներում վերոնշյալ քանակներով մատուտակ բուսատեսակի ռեսուրսի առկայության և ձեռքբերման վերաբերյալ փաստաթղթերը /առդիր՝ 2թերթ/: Ջեկուցագրին ի պատասխան ՀՀ ԲՆԱ բնապահպանական պետական տեսչությունը հղում կատարելով «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» օրենքի 22-րդ հոդվածի 23-րդ մասի վրա պահանջել է լիազոր մարմնի և իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձի միջև կնքված պայմանագիրը և դրան առնչվող փաստաթղթերի պատճենները ստուգում իրականացնելու համար ՀՀ կառավարություն դիմելու և վարչապետի գրավոր համաձայնությունը ստանալու համար: Բանավոր քննարկումների ժամանակ հաշվեքննություն իրականացնողները իրենց տարակուսանքն են հայտնել տեսչության պատասխան գրության բովանդակության կապակցությամբ: Հաշվեքննություն իրականացնողներին տրամադրվել է նաև տեղեկատվություն Բնապահպանական պետական տեսչությանը ներգրավելու իրավական հիմքերի մասին: Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմինը բնապահպանական օրենսդրության պահանջների պահպանման ու կատարման նկատմամբ օրենքներով սահմանված կարգով վարչարարության և ստուգման իրավասություն ունեցող ստորաբաժանում է (Հարկային օրենսգիրք, հոդված 199): Բուսական աշխարհի մասին օրենսդրության կատարման վերահսկողությունն իրականացնող պաշտոնատար անձ է համարվում Հայաստանի Հանրապետությունում բուսական աշխարհի պահպանության, պաշտպանության, օգտագործման և վերարտադրության բնագավառում լիազորված պետական մարմնի տեսչական անձնակազմի աշխատողը (Բուսական աշխարհի մասին օրենք, հոդված 30):
12.	Կետ 2 «ՀՀ-ից վայրի բույսերի արտահանման վերաբերյալ հարցումներ են ուղարկվել ՍԱՊԾ և ՊԵԿ: Ըստ ստացված տեղեկատվության 2017-2018թթ-ի ընթացքում տարբեր կազմակերպությունների և անահտների կողմից առանց լիազոր մարմնի գիտության ՀՀ-ից արտահանվել է տարբեր տեսակի վայրի բույսեր, ադ թվում՝ ՀՀ կարմիր գրքում գրանցված (սրոհունձ,	Նշված՝ ՊԵԿ-ին և ՍԱՊԾ ուղարկված «2017-2018թթ. ընթացքում տարբեր մարմինների և կազմակերպությունների կողմից առանց լիազոր մարմնի կողմից տրամադրված լիցենզիայի/թույլտվության և առանց բնօգտագործման վճար վճարելու շուրջ 36,5 տոննա վայրի բույսեր, ներառյալ ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում գրանցված, ՀՀ-ից արտահանելու» վերաբերյալ փաստը նույնպես Գործակալությունը լիազորությունների /իրավասությունների շրջանակներից դուրս է: Այսպիսով. Ի մի բերելով Արձանագրության <<2.2. Բուսական աշխարհի օբյեկտների օգտագործում>> մասը տեղեկացնում եմ. 1. Հաշվի չառնելով ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեին (որպես հարկերի և

անթառամ...): Փաստացի առանց համապատասխան լիցենզիա ստանալու ՀՀ-ից արտահանվել է շուրջ 36.5 տոննա տարբեր տեսակի վայրի բույսեր՝ առանց բնօգտագործման վճարներ կատարելու: Վայրի բույսերի օգտագործման համար օրենքով սահմանված վճարը մեկ կիլոգրամի համար կազմում է՝ 15-300 դրամ: »	վճարների հետ կապված պարզաբանումներ տրամադրող) ուղղված հարցադրումների՝ արդյոք թույլտվություններ տրամադրելիս Գործակալությունը հայտատուներից, որպես արտահանվող վայրի բույսի ձեռքբերումը (հավաք, մթերում, գնում և այլն) հաստատող փաստաթուղթ, պետք է պահանջի բնօգտագործման վճարի անդորրագիրն այն դեպքերում, եթե վայրի բույսը հավաքվել է՝ մասնավոր սեփականություն հանդիսացող հողերից, համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողերից, պետական սեփականություն հանդիսացող, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց կողմից վարձակալության կամ այլ իրավունքով օգտագործվող հողերից, համայնքային սեփականություն հանդիսացող, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց կողմից վարձակալության կամ այլ իրավունքով օգտագործվող հողերից, վերաբերյալ պարզաբանումները՝ Հարկային օրենսգրքով բնօգտագործման վճարի օբյեկտ է համարվում բուսական աշխարհի պետական սեփականություն համարվող օբյեկտների օգտագործումը և բնօգտագործման վճարի հաշվարկման և վճարման պարտավորություն չի առաջանում եթե բուսական աշխարհի օբյեկտ հանդիսացող կենսապաշարներն աճում են ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց կողմից վարձակալված (բացառությամբ պետական անտառային հողերի) կամ սեփականության իրավունքով նրանց պատկանող հողերում, ինչպես նաև բուսական աշխարհի պետական սեփականություն համարվող օբյեկտներն օգտագործողից ձեռքբերողների մոտ, քանի որ վճար վճարող համարվում է օգտագործողը>>, ինչպես նաև Գործակալության կողմից տրամադրված փաստաթղթերի փաթեթները, որոնցում որպես ապրանքի ձեռքբերումը (հավաք, մթերում, գնում և այլն) հաստատող փաստաթղթեր ներառված են համայնքապետերի կողմից տրված տեղեկանքները, համայնքների բնակիչների հետ կնքված առք ու վաճառքի պայմանագրերը, գնման ակտերը, հաշվեքննություն իրականացնողները Գործակալությունում բանավոր քննարկումների ընթացքում եզրահանգել են, որ անհրաժեշտ է հայտատուներից գանձել բնօգտագործման վճարներ օգտագործման բոլոր դեպքերում, • մասնավոր սեփականություն հանդիսացող հողերից, • համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողերից, պետական սեփականություն հանդիսացող, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց կողմից վարձակալության կամ այլ իրավունքով օգտագործվող հողերից, և հաշվարկել 724.5 տ արտահանված մատուտակ մերկ բույսի արմատների արտահանման համար 144,900.0 հազ. դրամ պետական բյուջե չվճարված բնօգտագործման վճար, թույլ տալով վրիպակ՝ մատուտակ մերկ բույսի արմատների քաշն ըստ Գործակալությունում առկա և հաշվեքննությունն իրականացնողներին տրամադրված փաստաթղթերի իրականում կազմում է 744. 5 տոննա: 2. Ընտրողաբար հղում են արել միայն <<Բուսական
---	---

	աշխարհի մասին>> ՀՀ օրենքի վրա, որի համաձայն Հայաստանի Հանրապետությունում բուսական աշխարհի պետական սեփականություն համարվող օբյեկտների օգտագործումն արդյունագործական (ոչ տնային) նպատակով վճարովի է և համարվում է լիցենզավորված գործունեություն, լիցենզիան տալիս է լիազոր մարմինը կառավարության սահմանած կարգով, քաջատեղյակ լինելով, որ այդ կարգը բացակայում է և ներկայումս օրենսդրական կարգավորումներն ընթացքի մեջ են: Միաժամանակ չեն անդրադարձել բույսերի արտահանման/ներմուծման թույլտվությունների, լիցենզիաների տրամադրման իրավական հիմքերին, որոնցով կարգավորվում են այդ գործընթացները: 3. Արձանագրության մեջ նշված՝ համայնքներ այցելության ընթացքում հաշվեքննությունն իրականացնողների կողմից վերակատարման արդյունքում արձանագրված՝ «արտահանող կազմակերպությունները բնօգտագործման վճարներից խուսափելու նպատակով տարբեր համայնքների ղեկավարներից և հողի սեփականատերերից Գործակալություն են ներկայացրել տեղեկանքներ և գնման ակտեր մատուցակի արմատների ձեռքբերման վերաբերյալ և որոնք կազմված են եղել թերի, խեղաթյուրված տվյալներով»>> փաստերը ստուգելու որևէ լիազորություն/իրավասություն Գործակալությունը չունի:
--	--

Հաշվեքննիչ պալատի անտառային հողերի վարձակալության պայմանագրերի հաշվեքննության արձանագրության վերաբերյալ

30.09.2018թ. դրությամբ պետական անտառային հողերի վարձավճարների գծով պարտքը կազմել է 133.636.500.3 ՀՀ դրամ, որից՝ 65.211.748.0 ՀՀ դրամը վարձավճարի պարտք, 68.424.752.0 ՀՀ դրամը տույժեր:

«Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի կողմից կնքված անտառային հողերի վարձակալության պայմանագրերով առաջացած խնդիրների կապակցությամբ տեղեկացնում են, որ մինչև ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունիսի 3-ի «Պետական սեփականություն համարվող անտառների վարձավճարի նվազագույն չափ սահմանելու մասին» թիվ 668-Ն որոշումն ընդունելը կնքված գործող պայմանագրերը վերոնշյալ որոշմամբ նախատեսված վարձավճարների չափերին համապատասխանեցնելու և պայմանագրերում համապատասխան փոփոխություններ կատարելու նպատակով, պայմանագրերի 3.2.2 կետի համաձայն բոլոր վարձակալները ծանուցվել են վարձավճարի փոփոխության վերաբերյալ:

Ծանուցման մեջ նշվել է, որ պայմանագրի 3.4.2 կետի համաձայն՝ վարձակալը պարտավոր է վարձավճարի փոփոխության մասին տեղեկացվելու օրվա հաջորդող 10-րդ օրվանից սկսած վճարել նոր վարձավճարի չափը և վարձատուի հետ կնքել համապատասխան փոփոխությամբ պայմանագիր:

Վարձակալներին բազմիցս առաջարկվել է 7-օրյա ժամկետում ներկայանալ «Հայանտառ» ՊՈԱԿ նոր վարձավճարի չափով համաձայնագիր կնքելու համար և տեղեկացվել, որ համաձայնագիր չկնքելու դեպքում իրենց հետ կնքված պայմանագիրը 6.3 կետի համաձայն կդադարեցվի: Նկատի ունենալով ՀՀ կառավարության վերոնշյալ որոշմամբ սահմանված վարձավճարների սակագները՝ վարձակալների մի մասը դիմել են տարածքները փոքրացնելու խնդրանքով, որոշ վարձակալներ դիմել են պայմանագիրը լուծելու խնդրանքով, վարձակալների մի մասը կնքել են նոր վարձավճարի չափի վերաբերյալ համաձայնագիր, իսկ որոշ վարձակալներ դիմել են վարձավճարի չափը նույնը թողնելու խնդրանքով, հիմնավորելով, որ վերոնշյալ որոշմամբ

սահմանված սակագները շատ բարձր են՝ հիմք ընդունելով ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 5-րդ հոդվածը, համաձայն որի քաղաքացիական օրենսդրության ակտերը և այլ իրավական ակտերը հետադարձ ուժ չունեն ու կիրառվում են ուժի մեջ մտնելուց հետո ծագած հարաբերությունների նկատմամբ, նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն «2. Մինչև քաղաքացիական օրենսդրության ակտի կամ այլ իրավական ակտի ուժի մեջ մտնելը ծագած հարաբերություններով այն կիրառվում է դրա ուժի մեջ մտնելուց հետո ծագած իրավունքների և պարտականությունների նկատմամբ: Մինչև քաղաքացիական օրենսդրության ակտի կամ այլ իրավական ակտի ուժի մեջ մտնելը կնքված պայմանագրի կողմերի հարաբերությունները կարգավորվում են սույն օրենսգրքի 438 հոդվածին համապատասխան»: ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 438-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն «2. Եթե պայմանագիրը կնքելուց հետո ընդունվել է **օրենք**, որը սահմանում է կողմերի համար պարտադիր այլ կանոններ, քան պայմանագիրը կնքելիս գործող կանոնները, ապա կնքված պայմանագրի պայմանները պահպանում են իրենց ուժը, բացի այն դեպքերից, երբ օրենքում սահմանված է, որ դրա գործողությունը տարածվում է նախկինում կնքված պայմանագրերից ծագող հարաբերությունների վրա»:

Պետք է նշել, որ «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենքի 35-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն «3. Գույքի սեփականատեր չհանդիսացող անձի այլ գույքային իրավունքների պետական գրանցումը ուժը կորցրած ճանաչելու հիմք են օրենքով նման իրավունքի դադարման համար նախատեսված հանգամանքները հաստատող փաստաթղթերը, ընդ որում՝

1) պայմանագրի հիման վրա ձեռք բերված իրավունքի պետական գրանցումը՝ բացառությամբ հիփոթեքի պետական գրանցման, պայմանագրի գործողության ժամկետն ավարտվելուց հետո ուժը կորցրած է ճանաչվում պայմանագրի կողմերից որևէ մեկի դիմումի հիման վրա, եթե օրենքով կամ պայմանագրով նախատեսված է, որ տվյալ պայմանագրի գործողության ժամկետի ավարտով կողմերի պարտավորությունները դադարում են, իսկ եթե գույքային իրավունքի ձեռք բերման համար հիմք հանդիսացած պայմանագրով կամ օրենքով պայմանագրի ժամկետի ավարտով կողմերի պարտավորությունների դադարման վերաբերյալ պայման սահմանված չէ, ապա նման պայմանագրի գործողության ժամկետն ավարտվելուց հետո պայմանագրի հիման վրա իրականացված իրավունքի պետական գրանցումը կարող է ուժը կորցրած ճանաչվել պայմանագրի կողմերի համատեղ դիմումի, պայմանագիրը լուծելու վերաբերյալ համաձայնագրի կամ դատական ակտի հիման վրա.

2) պայմանագրի հիման վրա ձեռք բերված իրավունքի պետական գրանցումը, բացառությամբ հիփոթեքի պետական գրանցման, պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում կարող է ուժը կորցրած ճանաչվել՝

ա. պայմանագիրը լուծելու վերաբերյալ համաձայնագրի կամ դատական ակտի հիման վրա՝ պայմանագրի կողմերից որևէ մեկի դիմումով, իսկ դատական ակտի դեպքում՝ նաև շահագրգիռ անձի կամ դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող մարմնի ներկայացմամբ,

բ. պայմանագրի կողմերի համատեղ դիմումի հիման վրա...»:

Նշված հոդվածից հետևում է, որ ՀՀ կառավարության վերոնշյալ որոշմամբ սահմանված սակագների համաձայն վարձավճարների փոփոխության մասին անհամաձայնության դեպքում պայմանագրերը կարող են դադարեցվել բացառապես միայն դատական կարգով, ինչը «Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի համար լրացուցիչ ֆինանսական ծախսեր է առաջացնում:

Վարձակալների մեծամասնությունը համաձայնագիր կնքելու կամ պայմանագիրը լուծելու նպատակով «Հայանտառ» ՊՈԱԿ չեն դիմել, վարձակալների մի մասին ուղղված ծանուցումները հետ են վերադարձվել՝ անհայտ հասցեատեր, տեղափոխված է, չի պահանջվել կամ այլ նշումներով: Վերջինների հետ կապ հաստատելը հնարավոր չէ, քանի որ վարձակալությամբ վերցրած տարածքները չեն օգտագործվում:

Նկատի ունենալով ՀՀ կառավարության 03.06.2010թ. N 668-Ն որոշմամբ սահմանված վարձավճարների սակագները՝ մի շարք վարձակալության պայմանագրեր լուծվել են:

Վարձավճարները գանձելու ուղղությամբ աշխատանքները շարունակվում են:

28.11.2018թ. բոլոր վարձակալներին ուղարկվել են ծանուցումներ՝ պահանջելով վճարել վարձավճարների առաջացած պարտքերը և հաշվարկված տուժանքը, որի արդյունքում մինչև 14.01.2019թ. «Հայաստան» ՊՈԱԿ-ի հաշվեհամարին մուտքագրվել է 8.464.082.0 ՀՀ դրամ:

Անհրաժեշտ եմ համարում նշել, որ իրականամուս հայտնի են դեպքեր, երբ կայացված բռնագանձման դատական ակտերով հարկադիր կատարման ծառայությունը չի կարողանում կատարողական վարույթն իրականացնել, քանի որ շատ վարձակալներ անվճարունակ են, սնանկ, կամ երկարատև բացակայում են հանրապետությունից: Այս պարագայում «Հայաստան» ՊՈԱԿ-ը վճարված պետական տուրքի մասով կրում է զգալի վնասներ, բայց և այնպես ներկայումս նախապատրաստվում են հայցադիմումներ՝ վարձավճարների պարտքերը բռնագանձելու, ինչպես նաև վարձավճարի չափի փոփոխության վերաբերյալ համաձայնագիր չկնքող վարձակալների պայմանագրերը դադարեցնելու նպատակով:

Դատարանի վճռով դադարեցված անտառային հողերի վարձակալության պայմանագրերը կներկայացվեն Անշարժ գույքի կադաստրի կոմիտե՝ համապատասխան ընթացք տալու համար:

Միաժամանակ տեղեկացնում եմ, որ «Անտառտնտեսություն» մասնաճյուղերին հանձնարարվել է ուժեղացնել հսկողությունը պայմանագրերի պահանջների, վարձակալների կողմից վարձակալած տարածքներում ներդրումների կատարման նկատմամբ, ինչպես նաև ապահովել ՀՀ կառավարության 2017 թվականի դեկտեմբերի 14-ի «Հողերի ռեկուլտիվացման ներկայացվող պահանջները և խախտված հողերի դասակարգումն ըստ ռեկուլտիվացման ուղղությունների սահմանելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի մայիսի 26-ի 750-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 1643-Ն որոշման պահանջները:

ՀՀ ԲՆ «Բնապահպանական ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի առարկություններն ու պարզաբանումները

1. Արձանագրության «Անհամապատասխանությունների վերաբերյալ գրառումներ» վերտառությամբ 3-րդ մասի առաջին պարբերությունում Հաշվեքննիչ պալատի կողմից արձանագրվել է, որ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի կողմից 2017թ.-ին չի իրականացվել որևէ ծրագիր:

Վերոգրյալի կապակցությամբ տեղեկացնում եմ, որ 2017 թվականին «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի կողմից մշակվել են հետևյալ ծրագրային հայտերը՝ (համաձայն՝ Կենսաբազմազանության պահպանության և անպատացման դեմ պայքարի գործողությունների ազգային ծրագրի)

1. «Հայաստանի Հանրապետությունում խոշոր կաթնասունների (մուֆլոն, բեզուարյան այծ, ընձառյուծ և ազնվացեղ եղջերու) պահպանության գործողություններ ծրագիր»
2. «Հայաստանի Հանրապետությունում մշակաբույսերի հին ավանդական, մասնավորապես՝ մշակումից դուրս մղված սորտերի գենոֆոնդի վերականգնում և պահպանում» .
3. «Կենսաբազմազանության ոլորտում թիրախային խմբերի գիտելիքների ձեռքբերման և որակավորման բարձրացման դասընթացների ծրագիր».
4. «Կենսաբազմազանության պահպանության և կայուն օգտագործման վերաբերյալ հանրային իրազեկվածության բարձրացում և տեղեկատվության տարածում».
5. «Հայաստանի Հանրապետությունում անապատացման, հողերի դեգրադացիայի և երաշտների հիմնախնդիրների վերաբերյալ հասարակության իրազեկության բարձրացման ծրագիր».
6. «Անապատացման, հողերի դեգրադացիայի և երաշտների հիմնախնդիրներին առնչվող գիտական հետազոտությունների գերակա թեմաների սահմանում»:
7. «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքները կառավարող ՊՈԱԿ-ների բիզնես ծրագրեր».
8. «Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների զարգացման».
9. «Բնակմիջավայրից դուրս բուսական և կենդանական տեսակների հավաքածուների պահպանությունն իրականացնող կազմակերպությունների միջև տվյալների փոխանակման կարգ» և կարգը հաստատելու մասին հայաստանի հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծ.

Մշակվել են նաև.

10. «Արթիկ քաղաքի փակ քարհանքի թափոնների եվ ջրհեղեղների կառավարում» պիլոտային ծրագրի հայեցակարգը.

11. «Կանաչ կլիմա» հիմնադրամի «Պատրաստվածության աջակցություն» ծրագրային հայտը.

12. «ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքներին հարակից էկոհամակարգերի և համայնքների հարմարվողականության կարողությունների ամրապնդում» ծրագրի հայեցակարգը.

13. «Կանաչ կլիմա» հիմնադրամին հավատարմագրման իրականացում (հաշվի առնելով, որ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ը հավատարմագրված է հարմարվողականության հիմնադրամին՝ հավատարմագրումը իրականացվել է արագացված ընթացակարգով և հիմնադրամի քարտուղարության կողմից այն ներկայացվել է ս/թ փետրվարին կայանալիք խորհրդի հաստատմանը, որը հետո «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ին կտրվի հնարավորություն ներկայացնելու մինչև 10.000.000 ԱՄՆ դոլարի դրամաշնորհային հայտեր՝ կլիմայի փոփոխության պայմաններում հարմարվողականության և մեղման ծրագրերի իրականացման համար)։

Այսպիսով, 2018 թվականին իրականացված ծրագրերի և կատարված աշխատանքների մեծ ծավալը պայմանավորված է նաև նախորդ տարվա՝ 2017 թվականի ընթացքում «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի կողմից իրականացված աշխատանքների արդյունքներով։

2. Արձանագրության «Անհամապատասխանությունների վերաբերյալ գրառումներ» վերտառությամբ 3-րդ մասում ներկայացված է ամփոփ տեղեկատվություն իրականացված և իրականացման ընթացքում գտնվող ծրագրերի վերաբերյալ։ Թեև հասկանալի չէ, թե ինչ անհամապատասխանություն է վեր հանվել ներկայացված տոկոսային վերլուծությամբ, վերլուծության արդյունքում ներկայացված տոկոսները թյուր կարծիք կարող են ստեղծել այդ ծրագրերի իրականացման արդյունավետության վերաբերյալ։ Ուստի ստորև կներկայացվի բոլոր ծրագրերի իրականացման ընթացքի և գումարների ծախսի վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը։

3. Արձանագրության Աղյուսակ 5-ում բերված տեղեկատվության վերաբերյալ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ն պարզաբանում է հետևյալը՝

«Արթիկ քաղաքի փակված քարհանքի թափոնների և ջրհեղեղների կառավարում» և «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներին հարակից համայնքներում հողատարածքների հարմարվողականության ներուժի բարձրացում» ծրագրերի հայտերի մշակման մասով՝ տեղակայնում եմ, որ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ը ներկայումս իրականացնում է դրամաշնորհային թվով 7 ծրագիր, որոնք տրվել են երկրին՝ հաշվի առնելով դոնոր կազմակերպությունների կողմից «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի նախկինում իրականացված ծրագրերի արդյունքների, առկա մասնագիտական ներուժի և կազմակերպչական կարողությունների գնահատման արդյունքները։

Վերոնշվածով է պայմանավորված նաև, որ 2016 թվականի նոյեմբերի 4-ին «Կլիմայի փոփոխության մասին» ՄԱԿ-ի շրջանակային կոնվենցիայի Հարմարվողականության Հիմնադրամի խորհրդի B.28-29.1 որոշմամբ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ն 5 տարի ժամկետով հավատարմագրվել է Հարմարվողականության հիմնադրամին՝ որպես Ազգային Իրականացնող Մարմին։ Ընդ որում՝ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ը հանդիսանում է Հարմարվողականության Հիմնադրամի՝ թվով 28 հավատարմագրված Ազգային Իրականացնող Մարմիններից մեկը և միակը Կենտրոնական և Արևելյան Եվրոպայի, ինչպես նաև Անկախ պետությունների համագործակցության երկրների շարքում։ Հավատարմագրումը հնարավորություն է տվել «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ին ուղղակի հասանելիություն ստանալ Հիմնադրամի 4 մլն. ԱՄՆ դոլար արժեքով դրամաշնորհային ծրագրերին։ Այդ ծրագրերի բաղադրիչների իրականացմանը մասնակցում են «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի այն աշխատակիցները, որոնք մասնակցել են այն ծրագրային հայտերի ամբողջական փաթեթի մշակմանը, որոնք ընդունվել են դոնորի կողմից ֆինանսավորման՝ հաշվի առնելով նաև «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի մասնագիտական ներուժը։

Համաձայն Հարմարվողականության Հիմնադրամի ծրագրերի ներկայացման և հաստատման ընթացակարգերի՝ Ազգային Իրականացնող Մարմինը պետք է ներկայացնի առաջարկներ կլիմայի փոփոխության պայմաններում հարմարվողականության բարձրացման վերաբերյալ։ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի կողմից ներկայացվել են 2 ծրագրային հայտերի վերաբերյալ առաջարկներ («Արթիկ քաղաքի փակ քարհանքի թափոնների և ջրհեղեղների կառավարում»

պիլոտային ծրագիր և «ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքներին հարակից էկոհամակարգերի և համայնքների հարմարվողականության կարողությունների ամրապնդում»), որոնք հավանության են արժանացել Հիմնադրամի քարտուղարության կողմից: Այնուհետև, «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի անձնակազմի կողմից մշակվել են այդ ծրագրային հայտերի հայեցակարգերը, որոնք հաստատվել են Հիմնադրամի խորհրդի կողմից: Հաջորդ քայլով Հարմարվողականության Հիմնադրամի քարտուղարությունը հատկացրել է դրամաշնորհներ՝ ծրագրային հայտերի ամբողջական փաթեթների մշակման համար:

Հարկ եմ համարում նշել, որ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի աշխատակիցների ներգրավվածությունը ծրագրերի ամբողջական փաթեթների մշակմանը չի հակասում ո՛չ ՀՀ օրենսդրությանը, ո՛չ էլ Հարմարվողականության Հիմնադրամի պահանջներին: Հաշվի առնելով, որ ամբողջական փաթեթի մշակման համար անհրաժեշտ է իրականացնել այնպիսի աշխատանքներ, որոնք պահանջում են նեղ մասնագետների գիտելիքներ, ուստի «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի աշխատակիցներից բացի ընտրվել են համապատասխան փորձագետներ՝ նշված աշխատանքներն իրականացնելու նպատակով, իսկ մնացած աշխատանքները իրականացվել են «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի այն աշխատակիցների կողմից, որոնք մասնակցել են հայեցակարգերի մշակմանը, առավել տեղեկացված են ծրագրային հայտերի մշակման առանձնահատկություններին և ունակ են արագ և հիմնավոր պատասխանելու Հիմնադրամի փորձագիտական խմբի կողմից ներկայացված մեկնաբանություններին:

Արդյունքում՝ «Արթիկ քաղաքի փակ քարհանքի թափոնների և ջրհեղեղների կառավարում» պիլոտային ծրագիրը հաստատվել է 1,435,000 ԱՄՆ դոլար բյուջեով, իսկ «ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքներին հարակից էկոհամակարգերի և համայնքների հարմարվողականության կարողությունների ամրապնդում» ծրագիրը Հիմնադրամի փորձագիտական խմբի կողմից ներկայացված դիտողությունների հիման վրա լրամշակվել է և ներկայացվել քարտուղարություն: Լրամշակված տարբերակը անցել է քարտուղարության կողմից կազմակերպված հանրային քննարկման փուլը և առանց դիտողությունների ներկայացվել է Հիմնադրամի խորհրդի ս/թ մարտի 12-15 կայանալիք նիստի հաստատմանը, ինչի դեպքում կհատկացվի 2,506,000 ԱՄՆ դոլարի դրամաշնորհ:

«Հողերի դեգրադացման չեզոքացման սկզբունքների ներդրումը Արարատյան դաշտավայրում» ծրագրի մասով՝ Պայմանագրի ժամանակացույցի համաձայն դրամաշնորհի առաջին մասը «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ն ստացել է 2018 թվականի հունիսի վերջին, այնուհետև հովիս-հոկտեմբեր ժամանակահատվածում Ուրցածոր համայնքի ղեկավարության փոփոխության և դրա հետ կապված համայնքում առաջացած ժամանակավոր ֆորս-մաժորային իրավիճակներով պայմանավորված Ծրագրի այդ ժամակահատվածին բաժին ընկնող աշխատանքների իրականացումը հետաձգվել է՝ համաձայնեցնելով դոնորի հետ: Հաշվի առնելով, որ Ծրագրի բյուջեով նախատեսված են նաև «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի կողմից որպես ներդրում կատարվող աշխատանքներ, այդ շրջանակներում Հիմնարկի աշխատակիցների կողմից իրականացվել են ֆինանսական ծախսեր չենթադրող նախապատրաստական աշխատանքներ, հստակեցվել է աշխատանքային ծրագիրը, որը կսկսի իրականացվել 2019 թվականի առաջին եռամսյակի ընթացքում:

«Պատրաստվածության աջակցություն» ծրագրի մասով՝ Պայմանագրի ժամանակացույցի համաձայն դրամաշնորհի առաջին տրանշը 150.000 ԱՄՆ դոլար արժողությամբ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ն ստացել է 2018 թվականի ապրիլ ամսին: Ծրագիրը շարունակվող է և այն ավարտվելու է 2019 թվականի սեպտեմբեր ամսվա վերջում: Ստուգվող ժամակահատվածում կատարված փաստացի ծախսերից բացի հաջորդող փուլերի աշխատանքները պլանավորել և կատարվելու են մինչև Ծրագրի ավարտը:

Իսկ ինչ վերաբերվում է Արձանագրության 8-րդ էջի վերջին պարբերության վերջին նախադասությունում նշված՝ Ծրագրում ընդգրկված աշխատակիցների ընտրության և վարձատրության չափի հիմնարկի ղեկավարության կողմից որոշմանը, տեղեկացնում եմ, որ «Կանաչ կլիմայի» հիմնադրամի կողմից ֆինանսավորվող 31.01.2018թ-ին կնքված թիվ ARM-RS-001 պայմանագրով թիվ 1 հավելվածով սահմանված են աշխատակիցների ամսական հստակ վճարներ՝ կոնկրետ ժամանակահատվածի համար:

«Կենսաբազմազանության մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիայի 6-րդ ազգային զեկույցի մշակում» ծրագրի մասով՝ տեղեկացնում են, որ Պայմանագիրը ստորագրվել է 2018թ. հունիսի 29-ին, սակայն ֆինանսավորման առաջին մասը 70.000 ԱՄՆ դոլար արժողությամբ ստացվել է 2018 թվականի օգոստոսի ամսին: Նշվածով պայմանավորված ստուգվող ժամանակահատվածում փաստացի ծախսեր չեն կատարվել, սակայն Ծրագրի շրջանակներում մինչև 2018 թվականի ավարտը կատարվել է 16.878.0 հազար ՀՀ դրամ արժողությամբ պայմանագրային վճարում՝ ՄԱԿ-ի կոնվենցիայի 6-րդ ազգային զեկույցը մշակելու համար: Նշված զեկույցը էլետրոնային տարբերակով դրամաշնորհային պայմանագրով նախատեսված ժամկետում՝ 2018 թվականի դեկտեմբերի 28-ին հրապարակվել է «Կենսաբազմազանության մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիայի քարտուղարության կայքում: Հաջորդ փուլերով նախատեսված աշխատանքները Պայմանագրի համաձայն շարունակվելու են կատարվել մինչև 2019 թվականի հուլիսի 31-ը:

«Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համար հակահրդեհային տեխնիկայի, հատուկ արտահագուստի և անհրաժեշտ այլ պարագաների ձեռքբերում» դրամաշնորհային պայմանագրի մասով՝ Բնապահպանության նախարարության, Կովկասի բնության հիմնադրամի և «Բնապահպանական ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի միջև 2018 թվականի մարտի 28-ին կնքվել է դրամաշնորհի տրամադրման մասին եռակողմ պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր): Պայմանագրի 8-րդ կետի համաձայն Հիմնարկը և Նախարարությունը պարտավորվում են Պայմանագրի կնքումից հետո երկու ամսվա ընթացքում միջնորդել բարեգործական ծրագրերը որակող իրավասու Հանձնաժողովին, որպեսզի պայմանագրի ներքո Դրամաշնորհի հատկացումները, որակվեն որպես բարեգործական ծրագիր՝ ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված հարկային, մաքսային արտոնությունները Պայմանագրի հիման վրա իրականացվող ծրագրերի շրջանակներում Նախարարության և «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի կողմից կնքվող գործարքների նկատմամբ կիրառելու համար:

«ԲԾԻԳ» ՊՀ-ն 2018 թվականի մայիսին դիմել է բարեգործական ծրագրերը որակող իրավասու Հանձնաժողովին, սակայն դրան հաջորդել է Հանձնաժողովի լուծարումը, որից հետո ՀՀ կառավարության 16 օգոստոսի 2018 թվականի N 908-Ն որոշմամբ ՀՀ կառավարության 2003 թվականի հունվարի 16-ի n 66-ն որոշման մեջ փոփոխություններ է կատարվել, որով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից լիազորված մարմին է ճանաչել Հայաստանի Հանրապետության առաջին փոխվարչապետը:

Ծրագիրն ի վերջո բարեգործական է որակվել 31.08.2018 թվականին ՀՀ առաջին փոխվարչապետի թիվ 156-Ա որոշմամբ, որից հետո Հիմնարկը ձեռնամուխ է եղել Պայմանագրով նախատեսված գնումներն իրականացնելուն: 2018 թվականի սեպտեմբերի 28-ին հայտարարվել է մրցույթ, հաղթող է ճանաչվել «Մուրան» ՍՊԸ-ը, որի հետ պայմանագիր է կնքվել 2018 թվականի նոյեմբերի 6-ին:

Հաշվի առնելով, այն որ դրամաշնորհային պայմանագրի նպատակն է հակահրդեհային կարողությունների հզորացման համար անհրաժեշտ տեխնիկական սարքավորումներով հագեցած մեքենաների ձեռքբերումը և այն հանգամանքը, որ ձմեռ-գարուն ժամանակահատվածում զգալիորեն նվազում է հրդեհների առաջացման ռիսկը, ինչպես նաև այն փաստը, որ ավելի նպատակահարմար է եղել գնել 2019 թվականի արտադրության մեքենաներ, կողմերը, այդ թվում նաև դոնոր կազմակերպությունը, փոխադարձ համաձայնությամբ կնքել են պայմանագրի ժամկետը երկարաձգելու վերաբերյալ համաձայնագիր:

4. Գնումների գործընթացի վերաբերյալ.

«Արթիկ քաղաքի փակ քարհանքի թափոնների և ջրհեղեղների կառավարում» պիլոտային ծրագրի ամբողջական փաթեթի մշակման շրջանակներում 7 խորհրդատուների մասով գնումները կատարվել են մեկ անձից գնման ձևով, ինչը բխում է գնումների մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունից: Այսպես:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետի համաձայն, գնումը կարող է կատարվել մեկ անձից, եթե գնման գինը չի գերազանցում գնումների բազային միավորը /մեկ միլիոն ՀՀ դրամ/: Միաժամանակ կառավարության 2017թ. ապրիլի 13-ի N 390-Ն որոշմամբ

հաստատված «գնումների պլանի լրացման, հաստատման և հրապարակման» կարգի 2-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն.

«2) 3-րդ սյունակում լրացվում է գնման ձևը: Ընդ որում, գնման ձևը լրացնելիս հաշվի է առնվում, որ գնման գինն անվանացանկի 2-րդ մակարդակում նշված ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների խմբերի հանրագումարն է.»:

Հաշվի առնելով, որ անվանացանկի 2-րդ մակարդակը ցույց է տալիս ծառայությունների խումբը, և այն հանգամանք, որ ձեռք բերված ծառայությունները իրենց մասնագիտական ուղղվածությամբ տարբեր են, գտնվել են ֆինանսների նախարարության կողմից հրապարակված գնումների միասնական անվանացանկի (CPV) տարբեր խմբերում, և հիմք ընդունելով վերոնշյալ իրավական ակտերի դրույթները, խորհրդատուների ընտրության համար գնման ձև է ընտրվել մեկ անձից գնումը:

Հաշվի առնելով, որ ստուգման ընթացքում վերոնշյալ ծառայությունների գնման ընթացակարգերում անհամապատասխանություններ չեն հայտնաբերվել, առաջարկում եմ 7 խորհրդատուների վերաբերյալ հիշատակումը արձանագրության 3-րդ մասից (անհամապատասխանությունների վերաբերյալ գրառումներ) տեղափոխել 2-րդ մաս (Անհամապատասխանություններ չհայտնաբերելու վերաբերյալ գրառումներ):

Ի պատասխան 2018 թվականին «ՀՀ-ԲԾ-ԳՀԾՁԲ-18/34» ծածկագրով կազմակերպված գնման ընթացակարգի ուսումնասիրությամբ արձանագրված խնդրի, տեղեկացնում եմ Ձեզ, որ մրցույթային փաթեթում առկա են «Մասնագիտական փորձառություն» որակավորման չափանիշի հիմնավորման նպատակով «Կովկասի տարածաշրջանային բնապահպանական կենտրոն» հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղի կողմից ներկայացված՝ հայտը ներկայացնելու տարվա և դրան նախորդող երեք տարվա ընթացքում պատշաճ ձևով իրականացրած նմանատիպ պայմանագրերի, դրանց շրջանակներում վճարման պահանջագրերի և հաշիվ -ապրանքագրերի պատճենները:

Կառավարության 2017թ. մայիսի 4-ի № 526-Ն որոշմամբ հաստատված «Գնումների գործընթացի կազմակերպման» կարգի (այսուհետ՝ Կարգ), 61-րդ կետի 1-ին, 2-րդ և 4-րդ ենթակետերի համաձայն.

«1) հրավերով պահանջվում է, որ մասնակիցը հայտով ներկայացնում է հայտարարություն, որ հայտը ներկայացնելու տարվա և դրան նախորդող երեք տարվա ընթացքում պատշաճ ձևով իրականացրել է համանման (նմանատիպ) առնվազն մեկ պայմանագիր: Նախկինում կատարված պայմանագիրը (կամ պայմանագրերը) գնահատվում է (կամ գնահատվում են) նմանատիպ, եթե դրա (դրանց) շրջանակներում մատակարարված ապրանքների, մատուցված ծառայությունների և կատարված աշխատանքների ծավալը (կամ հանրագումարային ծավալը)՝ գումարային արտահայտությամբ, պակաս չէ տվյալ գնման ընթացակարգի շրջանակներում մասնակցի ներկայացրած գնային առաջարկի հիսուն տոկոսից, որից առնվազն մեկ պայմանագրի շրջանակներում մատակարարված ապրանքների, մատուցված ծառայությունների և կատարված աշխատանքների ծավալը գումարային արտահայտությամբ, պակաս չէ տվյալ գնման ընթացակարգի շրջանակներում մասնակցի ներկայացրած գնային առաջարկի քսան տոկոսից.

2) առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակիցը, որպես սույն կետի 1-ին ենթակետով սահմանված որակավորման չափանիշը հիմնավորող փաստաթուղթ, ներկայացնում է նախկինում կատարած պայմանագրի (պայմանագրերի) և դրա հաշիվ-ապրանքագրերի պատճենները, իսկ այդ պայմանագրի (պայմանագրերի) պատշաճ կատարումը գնահատելու համար՝ տվյալ պայմանագրի կողմերի հաստատած՝ պայմանագրի սահմանված ժամկետում կատարումը հավաստող ակտի (հանձնման-ընդունման արձանագրություն և այլն) պատճենը կամ տվյալ պայմանագրի կատարումն ընդունած կողմի գրավոր հավաստումը.

...

4) մասնակցի որակավորումը գնահատվում է բավարար, եթե վերջինս ապահովում է սույն կետով նախատեսված պահանջները»:

Վերոնշյալ պահանջները սահմանվել են նաև մրցույթի հրավերում:

Հիմք ընդունելով վերոնշյալը, և հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Կարգի 61-րդ կետով տրված ձևակերպմամբ /«առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակիցը, որպես սույն կետի 1-ին

ենթակետով սահմանված որակավորման չափանիշը հիմնավորող փաստաթուղթ, ներկայացնում է նախկինում կատարած պայմանագրի (պայմանագրերի) և դրա հաշիվ-ապրանքագրերի պատճենները, իսկ այդ պայմանագրի (պայմանագրերի) պատշաճ կատարումը գնահատելու համար՝ տվյալ պայմանագրի կողմերի հաստատած՝ պայմանագրի սահմանված ժամկետում կատարումը հավաստող ակտի (հանձնման-ընդունման արձանագրություն և **այլն**) պատճենը...»/, մասնակցին տրվել է հնարավորություն **այլ** փաստաթղթերի ներկայացմամբ հիմնավորելու հրավերով սահմանված պահանջները, որոնք /վճարման պահանջագրեր և հաշիվ-ապրանքագրեր/, ընդունվել են գնահատող հանձնաժողովի կողմից, և որակավորման չափանիշը գնահատվել է բավարար:

«Աշխատանքային ռեսուրսներ» որակավորման չափանիշի մասով ընթացակարգի հրավերով նախատեսված է եղել նվազագույնը 8 մասնագետի առկայություն: Որակավորման չափանիշը հիմնավորելու համար առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակիցը՝ «Կովկասի տարածաշրջանային բնապահպանական կենտրոն» հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղը, ներկայացրել է առաջադրված աշխատակազմում ներգրավված մասնագետների հաստատած գրավոր համաձայնությունները՝ իրականացվելիք աշխատանքներում վերջիններիս ներգրավվելու մասին, ինչպես նաև մասնագետների անձնագրերի և որակավորումը հավաստող փաստաթղթերի պատճենները /առկա են մրցութային փաթեթում/:

Կարգի 64-րդ կետի 2-րդ ենթակետի բ. պարբերության և 4-րդ ենթակետերի համաձայն.

«բ. աշխատանքային ռեսուրսների առկայությունը հիմնավորելու համար առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակիցը ներկայացնում է առաջադրված աշխատակազմում ներգրավված մասնագետների հաստատած գրավոր համաձայնությունների՝ իրականացվելիք աշխատանքներում վերջիններիս ներգրավվելու մասին, ինչպես նաև մասնագետների անձնագրերի և որակավորումը հավաստող փաստաթղթերի (դիպլոմ, վկայագիր, հավաստագիր **և այլն**) պատճենները.

...

4) մասնակցի որակավորումը գնահատվում է բավարար, եթե վերջինս ապահովում է սույն կետով նախատեսված պահանջները:»

Վերոնշյալ պահանջները սահմանվել են նաև մրցույթի հրավերում:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը, սույն որակավորման չափանիշը գնահատելիս, գնահատող հանձնաժողովը հաշվի է առել ոչ միայն բարձրագույն կրթությամբ շնորհված որակավորումը, այլև կենսաբանական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ատենախոսության մասնագիտությունները և թեմատիկաները:

5. Արձանագրության Ստուգման արդյունքում հայտանաբերված այլ անհամապատասխանությունների վերաբերյալ.

Նշված վերտառությամբ մասի առաջին պարբերությունում հղում է կատարվում ՀՀ կառավարության 13.01.2011թ. թիվ 9-Ն որոշման 1-ին կետով հաստատված «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի կանոնադրության (այսուհետ՝ Կանոնադրություն) 35-րդ կետի 4-րդ ենթակետին, որում մասնավորապես նշված է, որ Հիմնարկի տնօրենը չի կարող զբաղեցնել այլ վճարովի պաշտոն կամ կատարել այլ վճարովի աշխատանք՝ բացի գիտական, մանկավարժական և ստեղծագործական աշխատանքից:

Վերոգրյալը ենթադրում է, որ խոսքը գնում է «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի տնօրենի ծրագրի ղեկավարի պարտականությունները ստանձնելու մասին:

«ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի կանոնադրության համաձայն՝ հիմնարկի գործունեության հիմնական նպատակը Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության ոլորտի ծրագրերի արդյունավետ իրականացման ապահովումն է: Վերջինս իրականացվում է ի դեմս տնօրենի, ու այն մատնանշումը, թե «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի տնօրենը կատարում է այլ վճարովի աշխատանք, չի համապատասխանում իրականությանը, քանի որ Ծրագրի ղեկավարի պարտականություն ստանձնելը ոչ թե այլ վճարովի աշխատանք է, այլ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի նպատակի իրագործում: Ծրագրի ղեկավարի պատասխանատու աշխատանքն իրագործելու համար նախատեսված վճարը ոչ թե այլ աշխատանք կատարելու համար է սահմանված, այլ լրավճար է հիմնական աշխատավարձին:

Այլ վճարովի աշխատանքն իրենից ներկայացնում է ցանկացած վճարովի աշխատանք, որը կապված չէ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի տնօրենի պարտականությունների և գործառույթների հետ: Միաժամանակ, Կանոնադրության 35-րդ կետի 4-րդ ենթակետում առկա սահմանափակումները նպատակ են հետապնդում, որ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի տնօրենը Կանոնադրությամբ սահմանված նպատակների իրականացումից բացի չձանդաբեռնվի այլ խնդիրներով՝ զբաղեցնի այլ պաշտոն կամ կատարի այլ վճարովի աշխատանք:

6. 3-րդ կետում նշված է, որ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի աշխատակիցները /վճարովի հիմունքներով/ ներգրավված են այն ծրագրերի իրականացման գործընթացին, որտեղ չկա դոնորի կողմից դրա պահանջը:

Վերոգրյալի կապակցությամբ պարզաբանումները արդեն ներկայացվել են սույն Պարզաբանման 3-րդ կետում, սակայն ավելորդ չեմ համարում ևս մեկ անգամ անդրադառնալ սույն հարցին:

Ինչպես նշվել է, ԲԾԻԳ-ը հանդիսանում է Հարմարվողականության հիմնադրամին հավատարմագրված կազմակերպություն: Հավատարմագրման գործընթացը տևել է շուրջ երկու տարի, որի ընթացքում Հիմնադրամը մանրակրկիտ կերպով ուսումնասիրել է ԲԾԻԳ կարողությունները, մասնագիտական ներուժը, ծրագրեր մշակելու և իրագործելու ունակությունը, որից հետո հավատարմագրում շնորհել ԲԾԻԳ-ին (աշխարհում կա այդպիսի ընդամենը 28 ազգային կազմակերպություն): Դա նշանակում է, որ ԲԾԻԳ-ը Հիմնադրամից կարող է ստանալ դրամաշնորհներ ինչպես ծրագրերի մշակման, այնպես էլ դրանց իրագործման նպատակով: Այս առումով որևէ սահմանափակում չկա նշված աշխատանքների դիմաց ԲԾԻԳ-ի փորձագետների ընդգրկման հարցում: Ավելին, քննարկված ծրագրերում արտաքին փորձագետների ընդգրկումը պայմանավորված է եղել բացառապես վերջիններիս կողմից կատարված նեղ մասնագիտական աշխատանքի արդյունքները մշակված ծրագրում ընդգրկելու հանգամանքով: Եթե, ծրագրի բնույթից կախված, այդպիսի աշխատանքի անհրաժեշտություն չլիներ, ապա այդ մասնագետները կարող էին նաև չընդգրկվել ծրագրի մշակման աշխատանքներում: Իսկ այդպիսի անհրաժեշտության առկայությունը կամ բացակայությունը ծրագիրը մշակողի՝ ԲԾԻԳ-ի հայեցողությունն է: Դրամաշնորհները տրամադրվել են ծրագրային գաղափարները Հիմնադրամի խորհրդում հաստատման արդյունքում՝ այդ ծրագրերը ԲԾԻԳ-ի կողմից մշակելու, ոչ թե ծրագրերի մշակումը այլոց պատվիրակելու համար: Հիմնադրամը որևէ սահմանափակում չունի այդ դրամաշնորհների ծախսման ուղղությունների առումով: Ի վերջո, այդ ծրագրերը հաջողությամբ մշակվել և ներկայացվել են Հիմնադրամի խորհրդի քննարկմանը: Դրանցից մեկը (Արթիկ, 1,4 մլն ԱՄՆ դոլար) Հիմնադրամի խորհրդի 2018թ. հոկտեմբեր ամսին կայացած նիստում հաստատվել է՝ դառնալով Արևելյան Եվրոպայի, Կենտրոնական Ասիայի և Հարավային Կովկասի 14 երկրների կողմից ներկայացված հայտերից երեկիցե հաստատված երկրորդ հայտը, ինչի մասին համապատասխան գրառում է արված Հիմնադրամի կայքում, և բոլոր հիմքերը կան, որ երկրորդը (Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ, 2,6 մլն ԱՄՆ դոլար) ևս կհաստատվի 2019թ. մարտին կայանալիք նիստի ընթացքում, քանի որ Հիմնադրամի քարտուղարությունը, որն ուսումնասիրում է ներկայացված ծրագրերը և իր եզրակացությունը տրամադրում խորհրդին, այս ծրագրի վերաբերյալ որևէ դիտողություն չի արել:

7. 4-րդ կետում նշվում է, որ ՀՀ բնապահպանության նախարարի 31 հուլիսի 2014 թվականի թիվ 210-Ա հրամանի համաձայն հաստատված հաստիքացուցակում առկա է «Բյուջետային ծրագրերի իրականացման բաժին» թվով 4 հաստիք՝ այն դեպքում, որ 2016թ.-ից «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ը չի ունեցել բյուջետային ծրագրեր:

Ավելացնեմ նաև, որ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ն Հաշվեքննիչ պալատին գրավոր ներկայացրել էր հիմնավորում, թե ինչ գործառույթներ է իրականացնում «Բյուջետային ծրագրերի իրականացման» բաժինը, մասնավորապես.

Մինչև 2016 թվականը բյուջետային ծրագրերի իրականացման բաժինը իրականացրել է պետական բյուջեից ֆինանսավորվող մի շարք ծրագրեր, 2016 թվականից սկսած պետական բյուջեից ֆինանսավորվող ծրագրեր չեն իրականացվում, սակայն աննախադեպ աճել է դոնորների օժանդակությամբ իրականացվող ծրագրերի բաժնի աշխատանքների ծավալը, ուստի բյուջետային ծրագրերի իրականացման բաժնի թվով 4 աշխատողները մասնակցում են

դոնորների օժանդակությամբ իրականացվող ծրագրերի կազմման, մշակման և իրականացման աշխատանքներին, բացի այդ Բյուջետային ծրագրերի իրականացման բաժինը (այսուհետ՝ Բաժին) իրականացնում է հետևյալ աշխատանքները.

1) Բաժնի աշխատակիցները մասնակցել են Բնապահպանության նախարարի 24 դեկտեմբերի 2015թ. ««ՀՀ կենսաբանական բազմազանության պահպանման, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման բնագավառներում ռազմավարությանը և գործողությունների ազգային ծրագիրն հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության 10.12.2015թ. թիվ 54 արձանագրային որոշման կատարման մասին» N396-Ա հրամանով նախատեսված ծրագրերի մշակման աշխատանքներին, արդյունքում 2016-2018թթ. ընթացքում ներկայացրել են թվով 6 ծրագրային հայտեր:

2) Բաժինն իրականացնում է Հիմնարկին պատկանող «Վոթերմաստեր կլասիկ 3» ֆրեզերային հողագործ- էքսկավատորի վարձակալության պայմանագրից բխող հանձնման- ընդունման գործընթացները, ինչպես նաև վերահսկողություն է իրականացնում «Վոթերմաստեր կլասիկ 3» ֆրեզերային հողագործ- էքսկավատորի նպատակային և պայմանագրի պայմաններին համապատասխան օգտագործման նկատմամբ:

3) Տնօրենի հրամանով Բաժինը սահմանվել է որպես պատասխանատու ստորաբաժանում պետական բյուջեի միջոցների հաշվին իրականացվող բոլոր այն գնումների համար, որոնց մասով պետական հիմնարկը հանդիսանում է պատվիրատու: Ըստ այդմ իրականացնում է հետևյալ գործառնությունները.

ա. Պլանավորում է գնումները.

բ. Կազմում և հաստատում է գնման հայտը.

գ. Ներկայացնում է այն անձի (անձանց) թեկնածությունը, որն առաջադրվում է գնահատող հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվելու նպատակով.

դ. Ընդունում է պայմանագրի կատարման արդյունքը.

ե. Հետևում է պայմանագրի կողմի (կապալառու, մատակարար և այլն)՝ պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունների կատարման գործընթացին և դրա արդյունքներով պատվիրատուի ղեկավարին ներկայացնում է առաջարկություններ՝ պայմանագրով նախատեսված պատասխանատվության միջոցներ կիրառելու ուղղությամբ.

զ. Անհրաժեշտության դեպքում առաջարկ է ներկայացնում գնումների պլանում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին.

Տնօրենի հրամանով Բաժինը պատասխանատու ստորաբաժանում է սահմանվել նաև դրամաշնորհային միջոցների հաշվին իրականացվող ծրագրերի մասով:

4) Բաժինը մշակում և Բնապահպանության նախարարություն է ներկայացնում շաբաթական հաշվետվություններ Հիմնարկի իրականացրած և իրականացվելիք աշխատանքների վերաբերյալ, ինչպես նաև կատարում է այլ հանձնարարականներ:

Բացառված չէ, որ հետագայում «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ը կարող է իրականացնել նաև բյուջետային ծրագրեր:

8. 5-րդ կետում՝ ՀՀ բնապահպանության նախարարի 31 հուլիսի 2014 թվականի թիվ 210-Ա հրամանի համաձայն հաստատված հաստիքացուցակում առկա թվով 3 վարորդի հաստիք այն դեպքում, որ 22.09.2017թ.-ից «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ն ունի միայն մեկ ավտոմեքենա, որը հրամանով կցված է տնօրենին:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հայտնում եմ, որ «ԲԾԻԳ» ՊՀ-ի կողմից իրականացվող ծրագրերը ներկայումս ընդգրկում են Հայաստանի Հանրապետության թվով 5 մարզեր, ինչպես նաև ակնկալվում է իրականացվող ծրագրերի ծավալի էական ավելացում, ուստի նախատեսվում է, որ դրամաշնորհային միջոցների հաշվին ձեռք կբերվեն լրացուցիչ ավտոմեքենաներ և այդ դեպքում վարորդներ ունենալու անհրաժեշտություն կառաջանա:

9. Արձանագրությունում առկա է նաև թվային անճշտություն, մասնավորապես՝ 11-րդ էջում 12,255,856 ՀՀ դրամի փոխարեն պետք է լինի 11,515,007 ՀՀ դրամ:

10. Անհասկանալի է Արձանագրության «Անհամապատասխանությունների վերաբերյալ գրառումներ» վերտառությամբ 3-րդ մասում արձանագրված փաստերի ներառումը տվյալ

բաժնում՝ առանց մեկնաբանելու անհամապատասխանության առկայությունը կամ բացակայությունը:

**ՀՀ Հաշվեքննիչ պալատի՝ ՀՀ ԲՆ <<Արգելոցապարկային համալիր>> ՊՈԱԿ-ում
իրականացված հաշվեքննության վերաբերյալ, <<Արգելոցապարկային համալիր>> ՊՈԱԿ-ի
կողմից ներկայացվող առարկություններ**

18.01.2019թ. առձեռն տրամադրված հաշվեքննության <<II. Անհամապատասխանությունների վերաբերյալ գրառումներ>> բաժնի 1. կետում <<Արգելոցապարկային համալիր>> ՊՈԱԿ-ը նույնացվում է ազգային պարկի հետ և ներկայացվում է օրենքով և կանոնադրությամբ անհրաժեշտ պահանջներ, որոնք վերաբերվում են ազգային պարկերին: Քանի որ <<Արգելոցապարկային համալիր>> ՊՈԱԿ-ը ազգային պարկ չէ, հետևաբար նշյալ պահանջների կիրառումը ՊՈԱԿ-ի համար տեղին չէ, իսկ ներկայացվող պահանջը՝ վարձակալությամբ տրված տարածքների պայմանագրերի լուծարման վերաբերյալ, արձանագրության II բաժնի 1-ին կետում նշված հիմնավորմամբ՝ հակասում է ՀՀ օրենսդրությանը:

Նույն բաժնի 2. կետով անդրադառնալով վարձակալությամբ տրամադրված տարածքներին առնչվող՝ վարձակալության հանձնելու ընթացակարգին, հղում կատարելով 2008թ. դեկտեմբերի 18-ի ՀՀ կառավարության N 1578-Ն որոշմանը՝ արձանագրությունում նշվել է, որ ՊՈԱԿ-ի կողմից տարածքների վարձակալության տրամադրման գործընթացը իրականացնելիս անտեսվել է ՀՀ օրենսդրության պահանջը: Տեղեկացնում եմ, որ <<Արգելոցապարկային համալիր>> ՊՈԱԿ-ի ենթակայության բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում՝ վարձակալությամբ տրամադրված տարածքներ առկա չեն: ՊՈԱԿ-ի հիմնարկներից, համաձայն <<Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին>> ՀՀ օրենքի, ԲՀՊՏ-ներ են հանդիսանում <<Էրեբունի>> պետական արգելոցը, <<Որդան կարմիր>>, <<Ջերմուկի ջրաբանական>> և <<Հանձավանի ջրաբանական>> պետական արգելավայրերը: Իսկ ՀՀ կառավարության N 1578-Ն որոշմամբ սահմանվում է ԲՀՊՏ-ներում հողամասերի վարձակալության տրամադրման կարգը:

III բաժնի 3-րդ կետում հղում կատարելով ՀՀ կառավարության 2010թ. հունիսի 3-ի թիվ 668-Ն որոշմանը, որտեղ սահմանվում է պետական սեփականություն համարվող անտառների վարձավճարի նվազագույն չափը, եզրակացվել է, որ ՊՈԱԿ-ը ոչ համաժեռ գործողությունների արդյունքում գրկել է իրեն լրացուցիչ 9,524.3 հազար դրամ գումար հավաքագրելու հնարավորությունից: Քանի որ <<Արգելոցապարկային համալիր>> ՊՈԱԿ-ի հիմնարկներում առկա չեն անտառներ, հետևաբար ՀՀ կառավարության թիվ 668-Ն որոշումը կիրառելի չէ, ավելին, այն կիրառելը կհանգեցնի ՀՀ օրենսդրության խախտման: ՊՈԱԿ-ի հիմնարկներից երեքում են առկա վարձակալությամբ տրամադրված տարածքներ՝ Վանաձորի <<Սարուխանյան Ժ. անվան>> դենդրոպարկում, Իջևանի <<Դենդրոպարկ>> հիմնարկում և <<Ջրվեժ>> անտառպարկում, որոնց կարգավիճակները սահմանված են <<Բուսական աշխարհի մասին>> ՀՀ օրենքով և ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումներով: Անհրաժեշտության դեպքում պատրաստ ենք ներկայացնել իրավական հիմքերը, որոնցով սահմանվում են տվյալ տարածքներում վարձակալության իրավունքով տրամադրման և վարձավճարի չափի ձևավորման կարգերը: